# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
26 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-275/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgericht Sigmaringen (Saksa) on esittänyt 12.5.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.7.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**Alois Kibler jun.**

vastaan

**Land Baden-Württemberg**,

**Manfred Ott**in ja

**Konrad Leiprecht**in

osallistuessa asian käsittelyyn,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Schiemann ja M. Ilešič (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja C. Schulze-Bahr,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Cattabriga ja F. Erlbacher,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.5.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun tuontimaksun soveltamisesta maito- ja maitotuotealalla 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1985 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 590/85 (EYVL L 68, s. 1; jäljempänä asetus N:o 857/84) 7 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun

soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1546/88 (EYVL L 139, s. 12) 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa kantajana on Kibler jun. (jäljempänä pääasian kantaja), joka vuokrannut maatalousmaata Leiprechtiltä (jäljempänä vuokranantaja) Land Baden-Württembergissä (jäljempänä pääasian vastaaja), ja jossa on kyse mainitun vuokrasopimuksen vapaaehtoisesta irtisanomisesta johtuvasta maidon viitemäärän siirtämisestä vuokranantajalle, joka ei itse ole maidon tai maitotuotteiden tuottaja. Väliintulijoina, jotka tukevat Land Baden-Württembergin vaatimuksia, ovat Ott, pääasian kantajan alivuokralainen, ja vuokranantaja.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

*Yhteisön lainsäädäntö*

3 Asetuksen N:o 857/84 * 7 artiklassa, sellaisena kuin se oli pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä, säädetään seuraavaa:

"1. Kun tila myydään, vuokrataan toiselle tai siirretään perinnön kautta, vastaava viitemäärä siirtyy kokonaan tai osittain luovutuksensaajalle, vuokralaiselle tai perilliselle määritettävien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

Luovutettaessa tilukset julkisyhteisölle ja/tai yleisen edun vuoksi, jollei 3 kohdan toisesta alakohdasta muuta johdu, jäsenvaltiot voivat säätää, että siirrettävää tilaa tai

* – Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

sen osaa vastaava viitemäärä asetetaan kokonaan tai osittain luovuttajana olevan tuottajan käyttöön, jos hän aikoo jatkaa maidon tuottamista.

_ _"

4 Mainitun asetuksen 12 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

"Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

_ _

d) 'tilalla' yksittäisen tuottajan hoitamien tuotantoyksiköiden kokonaisuutta, jotka sijaitsevat yhteisön maantieteellisellä alueella."

5 Asetuksen N:o 1546/88 * 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan mukaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen artiklan 3 kohdan soveltamista, siirretään tuottajien ja ostajien viitemäärät menettelyssä A ja B sekä suoraan kuluttajille myyvien tuottajien viitemäärät seuraavien edellytysten täyttyessä:

1) kun koko maatila myydään, vuokrataan toiselle tai se siirtyy perintönä, siirretään vastaava viitemäärä kokonaan maatilan haltuunsa ottavalle tuottajalle;

* – Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

2) kun maatilan osa myydään, vuokrataan toiselle tai se siirtyy perintönä, siirretään vastaava viitemäärä maidontuotantoon käytetyn pinta-alan mukaisesti tai muiden, jäsenvaltion objektiivisesti määrittelemien kriteerien mukaisesti maatilan haltuunsa ottavalle tuottajalle. Luovutettuja maatilan osia, joiden maidontuotantoon käytetty pinta-ala on pienempi kuin jäsenvaltion määrittelemä vähimmäispinta-ala, ei tarvitse näiden osalta ottaa huomioon. Tätä pinta-alaa vastaava viitemäärän osa voidaan lisätä kokonaisuudessaan varastoon;

3) 1 ja 2 alakohtien ja neljännen alakohdan säännöksiä sovelletaan analogisesti eri kansallisten säännösten mukaan muihin siirtotapauksiin, joilla on tuottajalle vastaavanlaisia oikeudellisia vaikutuksia;

4) kun sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan ja 4 kohdan säännöksiä, jotka koskevat yhtäältä maa-alueen luovutusta julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi tai toisaalta päättymässä olevia vuokrasopimuksia, joita ei voida jatkaa vastaavin ehdoin, sille maatilalle tai sellaisen maatilan osalle, joka siirretään tai jonka vuokrasopimusta ei voida jatkaa, kuuluva viitemäärä siirretään kokonaan tai osittain kyseessä olevalle tuottajalle, mikäli tämä aikoo jatkaa maidon tuottamista sillä edellytyksellä, että hänelle näin siirtyneen viitemäärän summa ja sille tilalle, jonka hän ottaa haltuunsa tai jolla hän jatkaa tuotantoaan, kuuluvan viitemäärän summa ei ole suurempi kuin hänellä ennen siirtoa tai vuokrasopimuksen päättymistä ollut viitemäärä.

Jäsenvaltiot voivat soveltaa 1, 2 ja 4 kohdan määräyksiä siirtoihin, jotka ovat tapahtuneet viiteajanjakson aikana tai sen jälkeen.

Kun sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan 3 kohdan 1 alakohtaa, jäsenvaltiot voivat eriyttää varastoon lisätyn viitemäärän osan tuossa säännöksessä vahvistetuissa rajoissa kyseisten tilojen kokoa koskevien perusteiden nojalla.

Viitemäärä, joka vastaa sellaista tilaa tai tilan osaa tai sellaisia tilan osia, joita ostaja, vuokralainen tai perillinen ei aio käyttää maidontuotantoon, voidaan lisätä varastoon."

6 Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1) 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tilalla käytettävissä oleva viitemäärä siirtyy tilan mukana, kun se myydään, vuokrataan toiselle tai siirretään perinnön kautta uudelleen viitemäärät käyttöön ottaville tuottajille sellaisia yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen, jotka jäsenvaltio määrittää ottaen huomioon maidontuotantoon käytettävän pinta-alan tai muut asialliset perusteet ja tarvittaessa osapuolten välisen sopimuksen. Se osa viitemäärästä, jota ei mahdollisesti siirretä tilan mukana, lisätään valtakunnalliseen varastoon.

_ _"

*Kansallinen lainsäädäntö*

7 Taattuja maitomääriä koskevan asetuksen (Milchgarantiemengenverordnung) 7 §:ssä, jonka otsikko on "Myynti, vuokraus, perintö", säädetään seuraavaa:

"Kun koko tila tai osia siitä vuokrataan ja myydään sukulaisten tai aviopuolisoiden kesken, maatila luovutetaan ennakkoperintönä ja tilan tai sen osien käyttö siirtyy laillisen perimysjärjestyksen mukaisesti tai jälkisäädöksen vuoksi, 1 §:ssä mainittujen oikeustoimien viitemääriä koskevia siirtomääräyksiä on sovellettava myös, kun siirto on tapahtunut 1.1.1983–1.4.1984.

l a) Kun koko tila siirretään, luovutetaan tai palautetaan osto- tai vuokrasopimuksen perusteella, siirtyvä viitemäärä vapautuu Saksan liittotasavallan käyttöön, jos viitemäärä on jaettu asetuksen (ETY) N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdan viimeisen alakohdan ja 3 kohdan ensimmäisen virkkeen toisen vaihtoehdon mukaisesti ja jos siirto tapahtuu ennen 1 §:ssä mainituissa oikeustoimissa asetetun määräajan päättymistä.

2) Kun maidontuotantoon käytettävän tilan osia siirretään osto- tai vuokrasopimuksen perusteella 1.4.1984 jälkeen, tilan osaa vastaava viitemäärä, enintään kuitenkin 12 000 kg hehtaaria kohti, siirtyy ostajalle tai vuokralaiselle, tämän kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

– –

3 a) Kun maidontuotantoon käytettävän tilan osia palautetaan ennen 2.4.1984 solmitun vuokrasopimuksen perusteella takaisin vuokranantajalle 30.9.1984 jälkeen, luovutettua viiden hehtaarin pinta-alaa vastaava viitemäärä ei siirry vuokralaiselle – – Ensimmäisen virkkeen mukainen viitemäärien siirto ei koske viitemääriä, jotka on vapautettu ja jaettu vuokralaiselle vastikkeellisesti Milchaufgabevergütungsgesetzin 2 a §:n 4 momentin viidennen virkkeen ja 3 momentin nojalla.

3 b) Kun tilan osia palautetaan 1.4.1984 jälkeen solmitun vuokrasopimuksen perusteella takaisin vuokranantajalle 30.6.1986 jälkeen, viitemäärä, jonka siirto on todistettu 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kolmannen kohdan mukaisesti vuokrasopimuksen kohteena olleita maa-alueita luovutettaessa, siirtyy vuokranantajalle, jollei sitä ole ennen vuokrasopimuksen kohteena olleiden maa-alueiden palautusta lopetettu tai vapautettu maidontuotannosta lopullisesti luopumisesta maksettavaa hyvitystä vastaan. Vuokranantajalle siirtyy kuitenkin enintään vuokralaiselle ennen palauttamista kuulunut viitemäärä.

4) Kohtia 1–3 on sovellettava myös oikeussuhteisiin, joilla on vastaavanlaisia oikeudellisia vaikutuksia."

**Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset**

8 Vuokranantaja vuokrasi vuonna 1980 pinta-alaltaan 4,01 hehtaaria laidunmaata maidontuotantoa varten kantajan isälle. Kantaja, josta oli tällä välin tullut isänsä seuraaja, irtisanoi maanvuokrasopimuksen 30.11.1992.

9 Sitten vuokranantaja vuokrasi tämän laidunmaan kolmannelle, joka ei ollut maidontuottaja.

10 Vuokranantaja vaati vuonna 2002 tämän perusteella Amt für Landwirtschaft, Landschafts- und Bodenkultur Ravensburgilta (maatalousvirasto, jäljempänä ALLB) todistusta hänelle maanvuokrasopimuksen kohteena olleiden maa-alueiden palauttamisen vuoksi marraskuussa 1992 palautuneesta maidon viitemäärästä. Hakemuksessa hän täsmensi, ettei ole itse maidontuottaja, ja lisäsi, ettei myöskään aio aloittaa tällaista toimintaa.

11 Vuonna 2003 ALLB toimitti vuokranantajalle todistuksen, jossa tälle yhtäältä ilmoitettiin, että maidontuotantoon käytettyjen yhteensä 4,0166 hehtaarin suuruisten laidunmaiden palauttamisen johdosta hänelle oli osoitettu 1.4.2003 alkaen viitemääräksi 4 391,28 kg hehtaaria kohti, ja toisaalta hänelle osoitettiin väliaikaisesti 11 817 kg:n toimitusta vastaava viitemäärä ja 4,08 prosentin viiterasvapitoisuus.

12 Pääasian kantaja ja vuokranantaja tekivät erikseen oikaisuvaatimukset mainitusta todistuksesta, kun Ott taas lähetti ALLB:lle kirjeen, jossa hän ilmoitti tälle, että tämä oli vahvistanut viiterasvapitoisuuden virheellisesti.

13 Regierungspräsidium Tübingen hylkäsi 27.4.2004 tekemällään päätöksellä pääasian kantajan oikaisuvaatimuksen, jolla tämä oli riitauttanut vuokranantajalle myönnetyn todistuksen. Päätöksensä perusteluiksi se esitti ensinnäkin, että asian arvioinnin oli perustuttava 30.11.1992 voimassa olleisiin yhteisön oikeussääntöihin eli asetukseen N:o 857/84. Lisäksi se täsmensi, että asiassa C-401/99, Thomsen, 20.6.2002 annettu tuomio (Kok. 2002, s. I-5775) ei koske asetuksen N:o 857/84 tulkintaa, ja näin ollen sitä ei voida soveltaa tässä asiassa.

14 Pääasian kantaja nosti kanteen tästä päätöksestä Verwaltungsgericht Sigmaringenissa. Hän esitti kanteensa tueksi, että kyseisen laidunmaan palautuksen aikaan vuokranantaja tai pääasian kantajan seuraaja eivät olleet maidontuottajia. Hänen mukaansa asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava edellä mainitun asiassa Thomsen annetun tuomion mukaisesti, sillä maidon lisämaksuun liittyvän lainsäädännön yleisestä merkityksestä ja tarkoituksesta ilmenee, että viitemäärä voidaan myöntää maanviljelijälle ainoastaan, kun tämä on tuottaja. Vaikka edellä mainitussa asiassa Thomsen annettu tuomio koskee asetuksen N:o 3950/92 tulkintaa, siinä käytetty "tuottajan" käsite ei poikkea asetuksessa N:o 857/84 olevasta. Lopuksi hän vaati ALLB:n ja Regierungspräsidium Tübingenin päätösten kumoamista.

15 Pääasian vastaaja vaati kanteen hylkäämistä. Se täsmensi, että asetuksen N:o 857/84 mukaan silloin, kun kyse on vuokrasopimuksen päättymisestä, viitemäärien palautuksen saajan asema maidontuottajana ei ole ratkaiseva. Vasta asetuksen N:o 3950/92 7 artiklan 2 kohdassa näet edellytetään, että viitemäärien palautuksen saajan on oltava maidontuottaja. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen ja Bundesverwaltungsgerichtin asiaan sovellettavan oikeuskäytännön mukaan maanviljelijöiden on oltava maidontuottajia vasta silloin, kun niille myönnetään ensimmäistä kertaa viitemäärä.

16 Näissä olosuhteissa Verwaltungsgericht Sigmaringen päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko jäsenvaltion sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään, että jos vuokralle annettu tilan osa palautuu vuokranantajalle, tälle palautuu tämän osan mukana vuokraajan maidontuotantoon käyttämiä tilan pinta-aloja vastaava viitemäärä, vaikka vuokranantaja ei palautumisen aikaan enää ole maidon-

tuottaja, ei aio enää ryhtyä maidontuottajaksi eikä myöskään enää vuokrata tilaa kellekään maidontuottajalle, yhteensopiva asetuksen – – N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan – – sekä asetuksen – – N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohdan kanssa?

2) Jos kysymykseen 1 vastataan kieltävästi, onko jäsenvaltion sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään, että jos vuokrasuhde päättyy, viitemäärä jää kokonaisuudessaan tilan osan vuokraajalle, vaikka vuokrasuhde irtisanotaan vapaaehtoisesti, yhteensopiva asetuksen – – N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan – – sekä asetuksen – – N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 4 alakohdan kanssa?"

**Ensimmäinen kysymys**

17 Kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii ennen kaikkea selvittämään, voiko asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohdan mukaan silloin, kun vuokralle annettu tilan osa palautuu vuokranantajalle, tälle palautua tämän osan mukana vuokraajan maidontuotantoon käyttämiä tilan pinta-aloja vastaava viitemäärä, vaikka vuokranantaja ei ole enää maidontuottaja, ei aio harjoittaa tällaista toimintaa eikä myöskään vuokrata tilaa kellekään maidontuottajalle.

18 On heti alkuun todettava, että 30.11.1992 eli päivänä, jona pääasian vuokrasopimus irtisanottiin, vuokranantaja ei ollut enää maidontuottaja, ei aikonut harjoittaa tällaista toimintaa eikä myöskään vuokrata tilaa kellekään maidontuottajalle.

19 On näin ollen tutkittava, voidaanko kyseiselle tilalle kuuluva viitemäärä näissä olosuhteissa kuitenkin siirtää vuokranantajalle pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleen yhteisön lainsäädännön perusteella.

20 On todettava, että asetus N:o 1546/88 on asetuksen N:o 857/84 soveltamistoimenpide, jota on tulkittava tämän asetuksen mukaisesti, vaikka asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan tämän soveltamisen säädetään tapahtuvan "määritettävien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti". Tältä osin on huomattava, että asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdassa ei mainita "tuottajan" käsitettä, kun taas mainittu käsite esiintyy asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohdassa.

21 Lisäksi on todettava yhtäältä, että maidon lisämaksujärjestelmää koskevan yhteisön lainsäädännön systematiikasta, jonka olennainen osa asetus N:o 857/84 on, ilmenee, että viitemäärä voitiin myöntää maataloustoiminnan harjoittajalle vain, jos tämä oli tuottaja (asia C-341/89, Ballmann, tuomio 15.1.1991, Kok. 1991, s. I-25, 9 kohta), ja toisaalta, että yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tämän periaatteen asetukseen N:o 857/84 tehtyjä muutoksia myöhemmässä oikeuskäytännössään ja katsonut toistuvasti, että siinä tapauksessa, että viitemäärä on jo myönnetty, maa-alueet vastaanottavan luovutuksensaajan pitää olla tällainen tuottaja, jotta sille voitaisiin siirtää näihin maa-alueisiin liittyvä viitemäärä (ks. mm. asia C-15/95, EARL de Kerlast, tuomio 17.4.1997, Kok. 1997, s. I-1961, 24 kohta ja em. asia Thomsen, tuomion 33 kohta). Näin ollen nimenomaista viittausta "tuottajan" käsitteeseen asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ei edellytetä.

22 Saksan hallituksen väitteillä, joiden mukaan yhtäältä viitemäärä siirtyy aina tilan mukana, vaikka vuokranantaja ei ole tuottaja, elleivät jäsenvaltiot ole käyttäneet

valtuutta myöntää asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti viitemäärä kokonaan tai osittain tilan jättävälle vuokralaiselle, ja joiden mukaan toisaalta asiassa, jonka johdosta on 13.7.1989 annettu tuomio asiassa 5/88, Wachauf (Kok. 1989, s. 2609), vuokranantaja, joka oli ottanut tilan takaisin, ei ollut tuottaja, ei mitenkään kumota tätä tulkintaa. Asetuksen N:o 857/84 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta "tilan" käsitteestä, jota yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi tulkinnut asiassa Wachauf annetun tuomion 11 kohdassa, ilmenee, että tila on yksittäisen tuottajan hoitamien tuotantoyksiköiden kokonaisuus. Koska asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohdassa tarkoitetaan samaa käsitettä, näitä säännöksiä on tulkittava yhdenmukaisesti. Lisäksi sikäli kuin näillä säännöksillä on sama tavoite ja koska jälkimmäinen viitattu säännös on ensiksi mainitun säännöksen soveltamistoimenpide, on todettava, että näille säännöksille on oikeusvarmuuden vuoksi annettava yhdenmukainen tulkinta.

23 Näin ollen sikäli kuin asetuksilla N:o 857/84 ja N:o 1546/88 säädetään, että viitemäärien siirrot on aina toteutettava tuottajien välillä ja niiden on liityttävä maitotilaan, Saksan hallituksen ehdottaman kaltaista sellaista selvää poikkeamista asetuksen N:o 857/88 7 artiklan 1 kohdasta, jonka tarkoituksena on siirtää viitemäärä valtakunnalliseen varastoon tai muulle henkilölle kuin vuokranantajalle, ei voida hyväksyä.

24 Edellä esitetyn perusteella kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun vuokralle annettu tilan osa palautuu vuokranantajalle, tälle ei voi palautua tilan osaan kuuluva viitemäärä, jos vuokranantaja ei ole maidontuottaja, ei aio harjoittaa tällaista toimintaa eikä myöskään vuokrata tilaa kellekään maidontuottajalle.

## Toinen kysymys

25 Toisella ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, ovatko asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohta ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 4 alakohta esteenä sille, että viitemäärä jää maanvuokrasopimuksen päättyessä vuokraajalle, vaikka vuokrasuhde on irtisanottu vapaaehtoisesti.

26 Kuten kansallinen tuomioistuin on todennut, pääasian kantaja ei voi saada asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 4 alakohdassa säädettyä suojaa, koska vuokrasopimus on irtisanottu vapaaehtoisesti. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa todennut, mikään muu kyseisten asetusten säännös, jossa sallittaisiin se, että viitemäärä jää vuokralaiselle vuokrasopimuksen päättyessä, ei tule kyseeseen tässä asiassa. Koska kyseistä viitemäärää ei voida osoittaa, se on, kuten Saksan hallitus ja komissio ovat huomauttaneet, lisättävä kansalliseen varastoon.

27 Tämä lopputulos ei ole, kuten kansallinen tuomioistuin itse on todennut, ristiriidassa omistusoikeuden perusoikeuden kanssa, koska yhteisön oikeusjärjestyksessä taattu omistusoikeus ei merkitse oikeutta myydä jotain tiettyä etuutta, kuten yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnettyä viitemäärää, joka ei ole asianomaisen henkilön henkilökohtaista omaisuutta eikä hänen ammattitoimintaansa liittyvää omaisuutta (asia C-2/92, Bostock, tuomio 24.3.1994, Kok. 1994, s. I-955, 19 kohta).

28 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohta ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 4 alakohta ovat esteenä sille, että viitemäärä jäisi maanvuokrasopimuksen päättyessä vuokraajalle, mikäli vuokrasuhde on irtisanottu vapaaehtoisesti.

## Oikeudenkäyntikulut

29 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun tuontimaksun soveltamisesta maito- ja maitotuotealalla 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1985 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 590/85, 7 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 2, 3 ja 4 alakohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun vuokralle annettu tilan osa palautuu vuokranantajalle, tälle ei voi palautua tilan osaan kuuluva viitemäärä, jos vuokranantaja ei ole maidontuottaja, ei aio harjoittaa tällaista toimintaa eikä myöskään vuokrata tilaa kellekään maidontuottajalle.**

2) **Asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohta ja asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan ensimmäisen kohdan 4 alakohta ovat esteenä sille, että viitemäärä jäisi maanvuokrasopimuksen päättyessä vuokraajalle, mikäli vuokrasuhde on irtisanottu vapaaehtoisesti.**

Allekirjoitukset